

Belofte maakt 'accijnsschuld'!

Het was en bleef stil in Den Haag wat betreft de accijnsverlaging. Tot begin dit jaar. Toen liet minister Zalm zich ontvallen dat een accijnsverlaging op gedestilleerd wenselijk was. Vervolgens namen alle partijen dat voornemen over. Spijtig genoeg werd de verlaging gekoppeld aan een verhoging van de accijns op bier en premixen. Aangezien men in Den Haag daarmee niet akkoord is gegaan heeft niemand het meer over de beloofde verlaging en is het stil aan het Haagse accijnsfront.

We zijn inmiddels weer een paar maanden verder en de Commissie Slijters, Commissie Gedistilleerd en de Slijters-Unie hebben opnieuw bij alle partijen het verzoek om accijnsverlaging neergelegd. Er is inmiddels een duur onderzoek gedaan door het EIM over het terugverdieneffect van een

verlaging. De conclusie die daaruit getrokken kan worden is dat de dekking eigenlijk helemaal niet nodig is, een verlaging verdient zichzelf terug (zie elders in deze november-editie van SVB). In Den Haag heeft men door de verhoging van 2002 de accijnsopbrengsten met € 100 miljoen naar beneden moeten bijstellen. Eigenlijk is dat € 170 miljoen, want de bedoeling was in 2003 70 miljoen extra binnen te krijgen aan accijns. Ik vraag mij soms echt af of ze wel verstand hebben in Den Haag over het inschatten van opbrengsten en verliezen. Iedereen, ongeacht politieke achtergrond, is er nu van overtuigd dat de accijnsmaatregel van 2002 een verkeerde maatregel was. De kamer heeft hierover een motie van Schipper aangenomen, waarin te lezen valt: '...dat de accijnsverhoging van gedistilleerd geld heeft gekost in plaats van opgeleverd en een verschuiving in de grensstreken heeft veroor-

Accijnsverlaging gedistilleerd van de baan?

**Meneer Zalm
Belofte maakt schuld!**

zaakt naar buitenlandse slijterijen; Verzoekt de regering de voorstellen in te trekken en bij het belastingplan met nieuwe voorstellen te komen, die tegemoet komen aan de bezwaren zoals in deze motie is geschetst,...

Het effect van de nog steeds wegzakende omzet die door de accijnsverhoging teweeg is gebracht kent achteraf gezien geen enkele rechtvaardiging. Onze slijtersbranche dreigt bij handhaving van het huidige accijnsniveau haar bestaansrecht te verliezen. De beleidsbepalers lijken te vergeten dat de dalende omzetten (voor een belangrijk deel ook door grensoverschrijdende aankopen) tevens inhouden dat sprake is van minder opbrengsten aan BTW, inkomstenbelasting en dat bedrijven noodgedwongen sluiten met alle bijbehorende kosten e.d.

Wie zijn toch die vertegenwoordigers van ons land in Den Haag? Ze steken zelfs de tong naar ons uit, of bedoelde

Hoogervorst de slijters niet? Ik heb gesprekken gevoerd met de financiële woordvoerders van de verschillende partijen maar ik ben teleurgesteld huiswaarts gekeerd. Men beseft niet hoe slecht het met onze branche gaat, men wil niets weten over het terugverdieneffect, er moet dekking zijn. Maar er is toch dekking genoeg? Heel veel potjes die men anders kan verdelen. Daar hebben wij toch die vertegenwoordigers in Den Haag voor aangesteld. Moeten de slijters het zelf aangeven? Misschien is een optie accijns van een euro te heffen op een fietsbel, we zouden 't 'fietsproject slijters' kunnen noemen. Iedereen rijdt toch op een gesponsorde fiets tegenwoordig?

Moeten wij, slijters, Den Haag wakker schudden en de politiek bewegen om een amendement of een voorstel tot wetswijziging in te dienen ter verlaging van de gedistilleerdaccijns van € 17.75 naar € 15.03 per liter pure alcohol?

De SlijtersUnie heeft inmiddels achter de schermen veel gedaan. Er zijn brieven gestuurd naar staatssecretaris Wijn, alle fracties zijn aangeschreven. Alle kamerleden hebben een fles BLUT met een eigengemaakt achteretiket gekregen. Er zijn er maar liefst 170 stuks verdeeld! Er is een poster actie gestart. Vijftienhonderd slijters hebben een prachtige poster gekregen van Zalm met daarop 'Belofte maakt schuld! Accijnsverlaging van de baan?' Ik hoop dat iedereen hem in zijn winkel een goede plek geeft. Tijdens de Nationale SlijterDag bij Grolsch dit jaar

Nationale Slijterdag 2006

De Nationale SlijterDag 2006 zal plaatsvinden bij Nolet (Ketel 1) in Schiedam. De vergaderlocatie is de nog te restaureren molen te Schiedam. De bedoeling is dat slijters tijdens deze dag voor het eerst deze (na brand) verwoeste en dan inmiddels gerestaureerde windmolen kunnen bezoeken. De Commissie Nationale SlijterDag is verantwoordelijk voor de organisatie van de gehele dag, waaronder de verkiezing van Slijter van het Jaar. In de commissie van 2006 zijn benoemd: Yvonne van Asselt, Eric ter Braak en Simon Vonk. De Nationale Slijterdag zal in 2006 plaatsvinden op 5 juni.

zijn opnames gemaakt van de toespraak van Maxime Verhagen. Op die dag heeft hij letterlijk gezegd: '...waar ik mij buitengewoon aan gestoord heb[...]' dat is de koppelverkoop die nu door Hoogervorst en ook door andere leden van het Kabinet gedaan wordt, want dan is ook die verlaging van de accijns op het gedistilleerd, om die verhoging van 2002 terug te draaien, van de baan. Dat wijzen wij af.' Deze opnames zijn ook verstuurd naar Den Haag en naar de media. Er is een persbericht uitgegaan en er lopen nog afspraken met de fracties. Over de verlaging is in 2002 binnen 24 uur beslist. Zou het ons dit jaar lukken om de verhoging sneller voor elkaar te krijgen?

MIRANDA KORENDIJK-LOGT,
Voorzitter

Flessen voor kamerleden

De Nederlandse slijters zijn boos op minister Zalm. Deze heeft hen in het voorjaar beloofd de accijns op gedistilleerd te verlagen naar het niveau per 1 januari 2003. Per die datum werd een accijnsverhoging doorgevoerd die desastreuze gevolgen heeft gehad voor de drankenbranche én voor de schatkist. Door de verhoging zijn consumenten massaal naar het buitenland uitgeweken voor hun drankinkopen. Dit heeft geleid tot grootschalige sluitingen van slijterijen in de grensstreek en forse inkrimpingen in productiebedrijven en groothandels. Hoewel minister Zalm eerder had aangegeven om die reden de accijns op gedistilleerd te zullen verlagen, bleek hiervan niets tijdens de presentatie van de begroting op de derde dinsdag van september. Om de politiek eraan te herinneren dat belofte schuld maakt werden 28 oktober door slijters flessen sterke drank (slechts met een bodempje gevuld) aan kamerleden uitgereikt. Gelijktijdig werd door de voorzitter van de SlijtersUnie, mevrouw Korendijk-Logt, het startschot gegeven voor een posteractie bestemd voor de Nederlandse slijter. Op de poster is minister Zalm zichtbaar en staat afgedrukt de navolgende tekst: 'Accijnsverlaging gedistilleerd van de baan. Minister Zalm, belofte maakt schuld!' De slijters willen de politiek en minister Zalm aan zijn belofte herinneren! Doet u mee? Zorg dan dat de poster zichtbaar voor het publiek wordt opgehangen in uw slijterij. De actie duurt tot 14 november aanstaande.

Vergunningstelsel

De afgelopen tijd is er veel te doen geweest over het vergunningstelsel. Er zijn geluiden uit Den Haag dat men wil komen tot afschaffing van de slijtvergunning. De SlijtersUnie heeft hierop richting EZ al een reactie gegeven en heeft inmiddels ook VWS van het protest in kennis gesteld als het zou gaan om afschaffen van de slijtervergunning. De SlijtersUnie is wel voorstander van het zogeheten rij- en kentekenbewijssysteem. Waarbij het vestigingspunt de vergunning krijgt en de verplicht in het verkooppunt aanwezige leiding van elk vestigingspunt slechts mag bestaan uit gediplomeerde medewerkers (het rijbewijs).

Honderd jaar verenigde slijters 1905-2005

Sinds de middeleeuwen waren beroepsgroepen verenigd in gilden. Zo ook de drankverkopers: zij waren lid van bier- en tappersgilden. Hoewel het beroep van slijter al in de 17e eeuw bekend was, kreeg het vak aan het begin van de 20e eeuw definitief de inhoud die wij er nu aan het geven.

Drankverkopers, met name uitbaters in het hotel-, restaurant- en cafébedrijf, waren aan het eind van de 19e eeuw verenigd in de Vereniging Vergunning. Met het in werking treden van de Drankwet van 1904, begonnen ook slijters zich lokaal te verenigen om voor hun specifieke belangen op te komen. Deze lokale bonden groeiden uit tot landelijke en uiteindelijk vonden na een halve eeuw ook de katholieken en de niet-katholieken elkaar in een federatie om zich later in een landelijke vereniging te organiseren: de VNS, de Vereniging van Nederlandse Slijters. Hoewel er enig geharrewar is geweest over de juiste oprichtingsdatum is uit de recent boven water gekomen notulenmap van de hoofdbestuursvergaderingen van 1980 is gebleken, dat op 3 november 1980 op feestelijke wijze het 75-jarig bestaan werd herdacht en niet in 1977 zoals menigeeen dacht. De herdenking vond te Rotterdam plaats Ook het SVB heeft hieraan destijds aandacht besteed. Dat betekent dat in november wel degelijk het 100-jarig bestaan wordt bereikt. VNS werd VNSW en de VNSW werd SlijtersUnie.

100 JAAR IN DETAIL

Terwijl tijdens de viering van het 100-jarig bestaan in Amsterdam, 30 oktober j.l. de historie van de SlijtersUnie op een flitsende manier in vogelvlucht de aanwezigen werd voorgeschoteld, verscheen in het die dag gepresenteerde jubileum jaarboek 2006 van de SlijtersUnie een uitvoerige beschouwing van honderd jaar slijten in Nederland, van de hand van Ron Klein. Uiteraard loopt de geschiedenis van de slijtersorganisaties als een rode draad door die historische beschouwing (onder de kop: 'Van Anisette tot Zinfandel') heen. Auteur Ron Klein was zelf vele jaren actief in de drankenwereld (NCK, Van Gastel & Hoekstra en later Delcave). 'Van Anisette tot Zinfandel' gaat over honderd jaar samenwerking en belangenbehartiging in de slijtersbranche. Het geeft een beeld van de tijd waarin onze overgrootvaders, grootvaders en vaders hun nering uitoefenden. Een verzameling van gebeurtenissen geeft u een

indruk van de problematiek, de tegenwerkingen en de wettelijke obstakels waarmee zij werden geconfronteerd, maar benadrukt ook de leuke aspecten van het slijtervak. Veel van deze kwesties zijn in onze tijd uiterst actueel: de gespannen verhouding met de overheid, forse accijnsverhogingen, de ongelijkheid van de accijnzen met ons omringende landen en de vele wettelijke beperkingen die men ons van overheidswege steeds meende te moeten opleggen. Van 'Anisette tot Zinfandel' gaat over honderd jaar samenwerking en belangenbehartiging in de slijtersbranche. Het geeft een beeld van de tijd waarin onze overgrootvaders, grootvaders en vaders hun nering uitoefenden. Een verzameling van gebeurtenissen geeft u een indruk van de problematiek, de tegenwerkingen en de wettelijke obstakels waarmee zij werden geconfronteerd, maar benadrukt ook de leuke aspecten van het slijtervak. Veel van deze kwesties zijn in onze tijd uiterst actueel: de gespannen verhouding met de overheid, forse accijnsverhogingen, de ongelijkheid van de accijnzen met ons omringende landen en de vele wettelijke beperkingen die men ons van overheidswege steeds meende te moeten opleggen.

Het maakte ons wel eens moedeloos. Zo moedeloos dat wij telkens dachten dat onze dagen geteld waren. Dit pessimisme is van alle tijden; onterecht bleek altijd maar. Natuurlijk moesten er slijters hun deuren sluiten. Maar velen handhaafden zich, zich aanpassend aan nieuwe omstandigheden, aan nieuwe markten, aan nieuwe consumenten. Sommigen bleven zelfstandig. Anderen zochten aansluiting bij samenwerkende collega's en gaven hun zelfstandigheid gedeeltelijk op. Het hoort bij een dynamische branche. In alle gevallen konden zij rekenen op de steun van bond, vereniging of unie. 'In de loop van het honderdjarig bestaan van de SlijtersUnie passeerden vele collega's, bestuurders, leveranciers, importeurs en producenten de revue. Soms werd hun bedrijf voortgezet door hun zoon of weduwe, soms moest hun bedrijf worden gesloten en verdwe-

nen zij van het toneel. Hun namen leven echter voort en zullen u wellicht nog bekend in de oren klinken. Helaas ontbreken er ook vele namen in dit boekwerkje. Namen van mensen die eveneens een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling en het welzijn van ons vak. Denkt u bij het doorbladeren van dit verhaal even aan deze mensen en laten hun daden voor u een inspiratiebron zijn', aldus Ron Klein in een verantwoording.

ACH VADER, NIET MEER!

In het laatste kwart van de negentiende eeuw kende Nederland een snelle industrialisatie: de trek van het platteland naar de steden leidde tot sociale ontworteling. Beroerde huisvesting, lage lonen en slechte arbeidsomstandigheden in de industrie, deden velen troost zoeken in de jenever. De alcoholconsumptie nam derhalve sterk toe. Het wemelde hier dan ook van de kroegen (een op de 146 inwoners). Dit was de plaats waar het sociale leven zich afspeelde, maar ook de plaats waar de lonen werden uitbetaald, waardoor een groot deel daarvan direct in de kassa van de kroegbaas verdween. Mensen zwalkten door overmatig alcoholgebruik over straat en gezinnen gingen gebukt onder dranklust en geldgebrek. De jenever werd gezien als de vijand van de arbeider, de vijand van zijn gezondheid en van zijn arbeidsproductiviteit.

Koffiehuizen waren nette gelegenheden waar heren onder het genot van koffie en port hun krantje lasen. De kroegen en herbergen waren meer het domein van de gewone man. Het was er gezellig en vaak rumoerig. Vrouwen kwamen er nauwelijks of het moest zijn om hun aangeschoten man mee naar huis te sleuren. Stromingen binnen de maatschappij konden het niet langer aanzien. Zo ontstonden vele verenigingen, waaronder de Vereniging tot Afschaffing van Sterke Drank (de 'Blauwe NV') en de Volksbond tegen Drankmisbruik. De leden, artsen en predikanten, trachtten de overheid en de publieke opinie te beïnvloeden. Een geliefd middel was de publicatie van prenten van huilende moeders met kinderen, die hun vaders smeekten op te houden met drinken: 'Ach vader, niet meer!' Al snel werd in de volksmond gesproken over 'acht' in plaats van 'ach'. In politieke kringen werd aangedrongen op maatregelen: 'Sluit Schiedam!' luidde een van

de leuzen. De overheid moest wel ingrijpen en met de invoering van de Drankwet van 1881 werd de verkrijgbaarheid van sterke drank ingeperkt.

DE DRANKWET 1881

Het doel van de eerste Drankwet van 1881 was de kleinhandel in sterke drank te reguleren en het aantal verkooppunten voor sterke drank te beperken, ter beteugeling van openbare dronkenschap. De wet bepaalde dat voor de verkoop van sterke drank voortaan een vergunning nodig was. Vele kroegbazen dienden deze vergunning bij de gemeente aan te vragen. Zonder vergunning was het verboden om sterke drank in openbare gelegenheden te schenken. Aan het aantal vergunningen in een gemeente kon een maximum worden gesteld. Dat 'maximumstelsel' is tot 1967 van kracht gebleven.

In 1904 werd een eerste wijziging van de Drankwet doorgevoerd: er ontstond een splitsing tussen het tappen en het slijten van sterke drank. Vergunning A werd verstrekt voor de verkoop van sterke drank die ter plaatse werd genuttigd, terwijl Vergunning B voor de verkoop van sterke drank en detail diende en waarvan het gebruik elders dan in de verkoopruimte plaats moest vinden. Tegen deze splitsing werd oppositie gevoerd. Sommigen vreesden dat het drankmisbruik zou toenemen, terwijl anderen weer van mening waren dat de clandestiene handel er door zou afnemen. De Drankwet schreef voor om in

steden met meer dan 5.000 inwoners verschild te maken tussen tapperijen en slijterijen. Ondernemers aan wie tussen 15 oktober 1904 en 1 januari 1905 een vergunning was verleend tot het verkopen van sterke drank, werd verzocht voor 1 februari in de akte aan te geven of de vergunning verleend was voor het gebruik ter plaatse of voor elders dan ter plaatse. Voor het aanbrenge van de wijziging moest men zich ten Raadshuize vervoegen. Bij het in gebreke blijven verviel de vergunning per 1 mei van dat jaar.

OPRICHTING NEDERLANDSCHEN BOND VAN SLIJTERS IN GEDISTILLEERD 'VERGUNNING B'

Wegens het ontbreken van algemene voorschriften in de Drankwet, drong de Nederlandsche Bond van Koffiehuis-, Restauranthouders en Slijters er bij burgemeester & wethouders op aan het systeem van berekeningen van het vergunningsrecht openbaar te maken. Grondslag was de jaarlijks te schatten huurwaarde, alsmede factoren die de verkoop van gedistilleerd in gunstigen of ongunstigen zin beïnvloeden. Het verzoek, dat ook al in 1902 was ingediend, werd niet ingewilligd. De raad stelde: hierbij vaste regelen te stellen of een systeem aan te geven, stuit ook thans, evenals in het jaar 1902, op onoverkomelijke bezwaren. Eigenlijk juichten de slijters de splitsing toe, maar zij stoorden zich aan die lokaalhouders die ook na 1 mei 1904 mochten blijven tappen

en slijten. Dat bleef een leelijk ding in de wet. Zij werden namelijk niet gehouden aan lastige en kostbare verplichtingen waar de Vergunning B-houders zich wel aan hadden te houden. Ter behartiging van hun belangen werd op 31 oktober 1905 de 'Nederlandschen Bond van Slijters in Gedistilleerd Vergunning-B' opgericht, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 17 September 1906, Staatsblad nummer 21. Het secretariaat was gevestigd in de Ferdinand Bolstraat 78 te Amsterdam. Voor het Jaarboek 2006 heeft auteur Ron Klein niet alleen vele anekdotes uit deze periode boven tafel weten te krijgen; ook gaat hij in zijn vele tientallen pagina's grote historische beschouwing ook in op een aantal markante highlights uit 100 jaar slijten. Zoals de oprichting en rol van de 'blauwe knoop', den knierommel uit het buitenland, de rol van kruideniers, groenteboeren, sigarenhandelaren en melkslijters in de distributie van alcoholica. Ook de oorlogsjaren komen aan bod evenals onderwerpen als het 'euvel van kortingen'. Andere luchthartiger zaken nam hij ook onder de loep, zoals forums, voorlichtingsbijeenkomsten en uitjes. Het werk aan en in de winkel, het maatschappelijk bewustzijn en natuurlijk de macht en onmacht van samenwerkingsverbanden. Klein merkt in een apart hoofdstuk de herhaling van de geschiedenis op, ook in slijtersland. Om te besluiten met de opkomst van de digitale slijter aan het eind van de eerste honderd jaar.

Daarom lid worden van de SlijtersUnie

Naast de algemene belangenbehartiging biedt het lidmaatschap van de SlijtersUnie een aantal concrete voordelen. Bereken zelf uw direct financieel voordeel van het lidmaatschap van de SlijtersUnie:

• korting op de verplichte basisheffing van het bedrijfschap Slijters, uw voordeel	€ 26,87
• toezending jaarboek, voor niet-leden exclusief BTW	€ 35,00
• korting op basisplan en arbozorgplan van Commit en Commit Arbo	PM
• automatisch lidmaatschap MKB-Nederland (exclusief het blad Ondernemen), uw voordeel excl. BTW	€ 167,45
• korting op cursussen MKB-Nederland	PM
• korting op de verplichte basisheffing van het Hoofd Bedrijfschap Detailhandel, uw voordeel	€ 23,90
• het 'Klare-Taal' katern wordt u 6x per jaar gratis toegezonden, tegenwaarde exclusief BTW	PM
• korting op een jaarabonnement op het vakblad SVB (Slijtersvakblad)	€ 4,00
• 10% korting op de kosten van de SSO opleidingen en examens bij aanvraag via de SlijtersUnie	PM
• brandstofkortingen bij Esso, Texaco en Total	PM
• eenmalige korting van 5% bij de Ziekteverzuimpolis en VerzuimVizier van Goudse Schadeverzekering NV	PM
• 5% korting gesprekskosten telefoon	PM

Uw totale voordeel bedraagt tenminste	€ 257,22
Het lidmaatschap van de SlijtersUnie bedraagt in 2005 exclusief BTW	€ 150,-
U verdient dus door uw lidmaatschap tenminste	€ 107,22 per jaar!

Wilt u lid worden? Vraag dan bij het secretariaat te Eindhoven (040-2453785) om toezending van een aanmeldingsformulier. Het lidmaatschap bedraagt in 2004 € 150 exclusief BTW.

SlijtersUnie • Postbus 885 • 5600 AW Eindhoven • tel: 040-2453785 • fax 2431749

